



UKM 10/11

Brosjyre om ungdomsdemokratiet

Bakgrunn

UKM 2009, sak 07/09 "Veien videre for det kirkelige ungdomsdemokratiet står det: *UKM ber Kirkerådet/Ufung arrangere en helgesamling for alle landets ungdomsråd, Døvekirken ungdomsråd LUD, de kristne ungdomsorganisasjonene og SUNG eller representanter fra samisk ungdomsarbeid. UKM mener at en slik samling vil bidra til inspirasjon, erfaringsdeling og gagne prosessen for denne saken.*

Denne samlingen ble ikke arrangert i 2010, og ble etterlyst igjen på UKM i juni 2010. Samlingen ble gjennomført over to dager i mai 2011, om enn i en noe mindre målestokk enn UKM 2009 så for seg. Alle bispedømmene sendte representanter til møtet.

Agendaen for møtet var:

- Erfaringsdeling
- UR Mandat
- Samarbeid og videreutvikling av ungdomsdemokratiet
- Kirkevalg 2011, da spesielt ungdomsrådets rolle i forbindelse med valget.

I løpet av samlingen kom det frem at rekruttering til ungdomsting er en av de store utfordringene i alle bispedømmer. Det er viktig å styrke demokratiet gjennom å skape engasjement og deltagelse fra flere ungdommer. En av de viktigste kanaler for dette er å øke deltakelsen på UT. Hvordan få flere til å delta på UT?

Det ble foreslått å utarbeide en brosjyre/flyers som kan gi menighetene en forståelse hva ungdomsdemokratiet er, hva ungdomsting handler om og som fremmer rekruttering lokalt. Dette vil også være med på å gi en klarere forankring av det demokratiske arbeidet i Den norske kirke. I tillegg til denne saken vil en komité arbeide med andre strategier inn mot rekruttering til ungdomsting.

Den allmenne demokratiske tankegang bygger på FNs barnekonvensjon, som et enstemmig Storting i 2003 gjorde gjeldende som norsk lov. Vi er et av få land i verden som har gjort dette. I FNs barnekonvensjon står det blant annet:

"Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet".

Barn forstås her som alderen 0-18 år. Unges deltagelse og innflytelse i demokratiet fører til økt samfunnsansvar og tillitt til demokratiske beslutninger, konkluderes det fra juridisk hold. Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner mener at barnekonvensjonen må føre til at barn og unge "må ses på som subjekter og aktører med egne rettigheter, også en selvstendig rett til medvirkning. Medvirkning krever at de som er berørt i en sak har reell påvirkning. For å sikre barn og unge sin medvirkning må alle involverte akseptere og forstå at barn og unge er eksperter på egen situasjon og de må se verdien av denne ekspertisen".

Utfordringsspørsmål: Komiteen utfordres til utforme en tekst til en nasjonal mal for brosjyre om ungdomsdemokratiet. På samlingen med ungdomsrådene kom det innspill på hva innholdet kunne være:

Den norske kirkes ungdomsdemokrati:

- Representasjon
- Bredde
- Ytringsfrihet
- Åpenhet og tilgjengelighet
- Direkte demokrati
- Oppslutning

I Senter for menneskerettigheters veiledning til FNs barnekonvensjon understrekes det at formen informasjon kommer i er viktig for å oppnå reell innflytelse.

“For at barn skal ha reell innflytelse, er det dessuten en forutsetning at barn får god og tilrettelagt informasjon om ulike alternativer og konsekvensene av dem. Hvis ikke, vil ikke barnet ha reell innflytelse, men kun et skinn av innflytelse.”

Vedlegg

1. Tiltak for å stimulere ungdom til deltagelse i det kirkelige demokrati
Fra rapport til Kultur og kirkedepartementet om Styrket demokrati i Den norske kirke, mai 2008
2. Tekst til Håndbok for menighetsråd 2009 om Ung i kirken
3. Fra Barnekonvensjonen, art.12-14

Vedlegg 1.

Tiltak for å stimulere ungdom til deltagelse i det kirkelige demokrati

Fra rapport til Kultur og kirkedepartementet om Styrket demokrati i Den norske kirke, mai 2008

Arbeidsgruppen foreslår at ordningen med at fire representanter valgt fra Ungdommens Kirkemøte har tale- og forslagsrett på Kirkemøtet videreføres.

Forutsetningen for at dette kan fortsette er at alle bispedømmer har en fast ordning med ungdomsutvalg og ungdomsting med regelfestet representasjon for menighetene. På nasjonalt plan må det finnes et Utvalg for ungdomsspørsmål og et årlig Ungdommens kirkemøte. Dette fastsettes i regelverk gitt av Kirkemøtet. Formalisering av en egen ungdomsstruktur i kirken skal ikke erstatte representasjon av ungdom i kirkens valgte organer, men fungere rekrutterende, som opplæring i demokrati og som viktige høringsinstanser som skal sikre at ungdommens stemme blir hørt i kirken. Arbeidsgruppen påpeker at § 2-3 i Regler for valg av bispedømmeråd sier at nominasjonskomiteen skal ”sørge for at listen inneholder kandidater som er under 30 år”. Denne regelen bør forsterkes ved at det tallfestes at en viss prosentandel av listen skal bestå av kandidater under 30 år, for eksempel 20 % - slik det er vanlig i de økumeniske organisasjoner Den norske kirke er medlem av.

Formalisering av ungdomsstrukturen vil medføre at det må innarbeides faste budsjettposter og stillingsressurser slik at strukturen kan fungere. *Fra rapport til Kultur og kirkedepartementet om Styrket demokrati i Den norske kirke, mai 2008*

Vedlegg 2 Tekst til Håndbok for menighetsråd 2011 om Ung i kirken

10.8 Ungdommens kirkemøte

Ungdommens kirkemøte ble første gang gjennomført i 1993. Dette er et nasjonalt organ som er satt sammen av to utsendinger fra hver av Den norske kirkes bispedømmer,, én samisk utsending fra hver av de tre nordligste bispedømmene, én utsending fra Døvekirken, én utsending fra hver av organisasjonene som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke, medlemmer av Utvalg for ungdomsspørsmål, samt de medlemmer av Bispedømmerådene, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd, som er under 30 år, og de fire representantene som ble valgt til Kirkemøtet foregående år.

Dette er et viktig møtepunkt for de som selv er unge og står midt oppi det aktive ungdomsarbeidet drøfter og uttaler seg i aktuelle saker. Målsetningen er å bygge på de erfaringer delegatene sitter med fra sine ulike sammenhenger, og jobbe med aktuelle spørsmål og utfordringer på dette feltet.

Ungdommens kirkemøte har rett til å anmelde saker til behandling på Kirkemøtet. Ungdommens kirkemøte velger 4 representanter med tale- og forslagsrett til å delta på Kirkemøtet.

Delegater til Ungdommens kirkemøte velges fra Bispedømmenes ungdomsråd. Hvert bispedømme arrangerer Ungdomsting der alle menigheter inviteres til å sende to representanter. Ungdomstinget planlegges av bispedømmets ungdomsråd og arbeider med saker som angår unge og kirken. Ungdomsrådene velges av Ungdomstinget. Menighetsrådet tar ansvar for å sende representanter til Ungdomstinget og skal ha en rapport fra møtet.

Tidligere tekst (2004):

Menighetsrådet har et sentralt ansvar i Den norske kirkes ungdomsdemokrati gjennom å sørge for delegater fra hvert sokn til bispedømmets Ungdomsting. Som døpte og troende medlemmer har også unge mennesker del i ansvaret for kirkens oppdrag. Det danner basisen for at Kirkemøtet i 1993 vedtok en målsetting om at "20% av alle tillitsvalgte i kirkens rådsstruktur lokalt, regionalt og sentralt skal være under 30 år" (KM 11/93). For å bidra til å nå dette målet er det etablert en ungdomsstruktur i kirken.

Hensikten med ungdomsstrukturen er dobbel:

- Å lære opp og rekruttere unge til kirkens ordinære styringsorganer
- Å være en selvstendig og supplerende stemme om ting som angår ungdom i kirka

Ungdommens kirkemøte (UKM) består av delegater fra de kristne organisasjonene som arbeider med ungdom i kirken, unge under 30 i hvert bispedømmeråd, og 2 delegater fra hvert ungdomsråd. Ungdomsrådene velges på Ungdomstinget i hvert bispedømme, der hver menighet har et ansvar for å delta med delegater. Rådene, ungdomstingene og UKM behandler hvert år en god blanding av egne ungdomssaker og saker som angår hele kirken og skal opp på Kirkemøtet. Det har vært krevende å sikre god deltagelse fra menighetene på Ungdomstingene. Denne deltagelsen er fundamentet for hele ungdomsdemokratiet, og det er en viktig målsetning at alle menigheter stiller med delegater til ungdomstinget. Disse delegatene bør så langt det er mulig være oppnevnt av menighetsrådet, gjerne på basis av innstilling fra et barne- og ungdomsutvalg. På ungdomstinget vil delegatene få viktig inspirasjon og skolering, som igjen vil kunne gi lokalmenighetene et godt rekrutteringsgrunnlag for unge til menighetsrådet.

Vedlegg 3 FNs barnekonvensjon, art. 12-14:

Art 12. 1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.

2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.

Art 13. 1. Barnet skal ha rett til ytringsfrihet; denne rett skal omfatte frihet til å søke, motta og meddele opplysninger og ideer av ethvert slag uten hensyn til grenser, enten det skjer muntlig, skriftlig eller på trykk, i kunstnerisk form eller gjennom en hvilken som helst uttrykksmåte barnet måtte velge.

2. Utøvelsen av denne rett kan undergis visse begrensninger, men bare begrensninger som er fastsatt ved lov og som er nødvendige:

a) av hensyn til andres rettigheter eller omdømme, eller b) for å beskytte nasjonal sikkerhet, offentlig orden (ordre public) eller offentlig helse eller moral.

Art 14. 1. Partene skal respektere barnets rett til tankefrihet, samvittighets-frihet og religionsfrihet.

2. Partene skal respektere foreldrenes, eventuelt vergenes, rett og plikt til å veilede barnet om utøvelsen av hans eller hennes rettigheter på en måte som er i samsvar med barnets gradvise utvikling.

3. Frihet til å gi uttrykk for sin religion eller overbevisning kan bare undergis de begrensninger som er fastsatt ved lov og som er nødvendige for å beskytte offentlig trygghet, orden, helse eller moral eller andres grunnleggende rettigheter og friheter.